

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Key Costumer, EstQF Level 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Key Costumer, EstQF Level 5	5

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work
Kostümeerija töö eesmärk on lavastusele, filmi- või televõttele vajalike kostüümide, jalanõude, peakatete jm kostüümielementide ettevalmistamine ja etenduse/võtte käigus osatäitjate abistamine riietumisel ja ümberriietumisel. Kostümeerija töötab teatrites ja teistes etendusasutustes, filmi- ja teletööstuses. Tema töö põhiosadeks on lavastuse või filmi ettevalmistusprotsessis osalemine, kostüümikomplektide koostamine, hooldamine ja hoidmine. Kostümeerijal peavad olema käsitööoskused, nt õmlemisoskus. Vanemkostümeerija, tase 5 vastutab lisaks etendusteenistuse kostüümiala sujuva toimimise eest, korraldab ja juhendab kostüümimeeskonna tööd. Kutsegruppi kuuluvad ka järgmised kostümeerija kutsed: - kostümeerija, tase 4, kes täidab kõiki kostümeerija põhiülesandeid; - juhtivkostümeerija, tase 6, kes vastutab kostüümimeeskonna ja tööprotsessi tulemuse ja kvaliteedi eest, koordineerib koostööd teiste lavastusmeeskonna tiimidega ning tegeleb kutseala arendusega organisatsioonis.
A.2 Tasks
A.2.1 Lavastuse või filmi ettevalmistusprotsessis osalemine A.2.2 Lavastuse, filmi, seriaali vms kostüümide (sh jalanõude, peakatete, ehete, aksessuaaride) jooksev hooldus ning ettevalmistus A.2.3 Lavastuse kostüümide passi koostamine A.2.4 Etenduse/võtte teenindamine A.2.5 Kostüümide ladustamine A.2.6 Etendusteenistuse kostüümiala sujuva toimimise tagamine, koostöö koordineerimine
Elective areas of work
A.2.7 Uuslavastusteks/filmiks vajalike kostüümikomplektide koostamine
A.3 Professional preparation
Tavaliselt on 5. taseme vanemkostümeerijal keskharidus, kutseoskused on omandatud töö käigus.
A.4 Most common occupational titles
Vanemkostümeerija.
A.5 Regulations governing profession
Regulatsioon puudub
A.6 Relevant skills for the future
Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab. Erialased digioskused, käsitööoskused

Part B

COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation

Vanemkostümeerija, tase 5 kutse koosneb üldoskustest, kohustuslikest kompetentsidest ja valitavast kompetentsist. Kutse taotlemisel on nõutav üldoskuste (B.2) ning kohustuslike kompetentside (B.3.1–B.3.6) tõendamine. Lisaks on võimalik tõendada valitavat kompetentsi B.3.7.

Hariduslikud nõuded

Nõuded kutse taotlemisel

Töömaailma taotlejale

1. Keskharidus
2. Kompetentside kujunemiseks vajalik erialane töökogemus
3. Taotletava kutse kompetentsusnõuetega seotud enesetäiendamine

Kutse andmise korraldus on reguleeritud etenduskunstide tugiteenuste kutseala kutsete kutse andmise korras.

B.2 General skills of Key Costumer, EstQF Level 5

Mõtlemisoskused

1. Säilitab ja arendab oma kutseoskusi; hoiab end kursis erialase terminoloogiaga ja tehnoloogiliste uuendustega. Teadvustab arendamist vajavaid oskusi oma töös ning leiab viise, kuidas ennast täiendada ja arendada (nt osaleb konverentsidel, koolitustel, kutseühingu tegevuses, loeb erialakirjandust).
2. Töötab hästi situatsioonides, mis nõuavad avatust uute ideede ja kogemuste suhtes; läheneb olukordade ja probleemide lahendamisele loovalt; talub ebamääraseid olukordi ja situatsioone ning oskab ära kasutada neist tulenevaid positiivseid võimalusi.
3. Arvestab protsesside ja tegevuste finantsilist poolt; on täpne ja kasutab ressursse (nt aeg, töövahendid) efektiivselt.

Enesejuhtimisoskused

4. Järgib oma töös kutsealaga seonduvaid õigusakte ja regulatsioone, nt organisatsiooni töökorralduse reegleid, ametijuhendit, organisatsiooni head tava, eetilisi tõekspidamisi; järgib konfidentsiaalsusnõudeid.
5. Järgib oma töös ohutus- ja turvanõudeid, kasutab isiku- ja töökaitsevahendeid; hoiab oma töökeskkonna ja töövahendid korras; probleemide korral teavitab otsest juhti.
6. Peab kinni kellaegadest ja tähtaegadest ning tagab kellaegadest ja tähtaegadest kinnipidamise.
7. Käitub energiat ja ressursse säästvalt ning jäätmeid vähendavalt (nt kasutab ökoloogilisi puhastusvahendeid, säästvaid transpordivahendeid, sordib prügi, minimeerib printimist, vee ja elektrivahendite kasutust jne).

Lävimisoskused

8. Väljendab oma seisukohti selgelt ja hinnanguvabalt; kuulab suhtluspartnerit aktiivselt ja kriitiliselt; suhtleb viisakalt, kasutab sobivaid suhtlemisvorme ja -viise, arvestades olukorda ja suhtlemispartnerit; suhtleb lugupidavalt, professionaalselt ja eelarvamusteta erinevatest kultuuridest, religioosse taustaga ning erinevate väärtushinnangutega inimestega. On suheldes paindlik ja tuleb toime väga eripalgeliste isikuomaduste või rolliga inimestega. Kohandab oma käitumist ja suhtlemisviisi, lähtudes suhtluspartneri(te)st, rollidest, olukorrast jmt.
9. Eristab fakte hinnangutest, suhtub saadud tagasisidesse rahulikult ning võimaluse korral arvestab tagasisidega edasises tegevuses.
10. Teeb eesmärgi saavutamiseks või ülesande lahendamiseks tõhusat koostööd, täites oma rolli meeskonnas ning käitudes usaldusväärselt ja koostööd soodustavalt. Hoolitseb meeskonnas positiivse õhkkonna ja heade suhete arendamise ja säilimise eest.
11. Kasutab korrektset suhtluskeelt ja erialast terminoloogiat.
12. On võimeline ametis nõutud tasemel võõrkeeles suhtlema.
13. Kasutab digivahendeid algtasemel (vt lisa 1 – digipädevuste enesehindamise skaala).

B.3 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.3.1 Lavastuse või filmi ettevalmistusprotsessis osalemine	EstQF Level 5
Tegevusnäitajad 1. Loob endale lavastusest tervikliku pildi, tutvudes kostüümikavandite, lavastuse teksti ja olemasolevate kostüümidega. 2. Teeb kindlaks, kuidas säilitada kostüümi välimus vastavalt kunstniku juhiste. 3. Osaleb proovides ning jälgib kostüümide kasutamist ja lahenduste asjakohasust; selgitab välja sobivaimad kostüümivahetuste kohad ja ajad, kiiruse ning optimaalse läbiviimise, arvestades konkreetse lavastuse dünaamikat, teeb ettepanekuid kostüümivahetuse protsessi parendamiseks; korraldab koostöös lavastuse meeskonna liikmetega etenduse/võtte sujuvaks teenindamiseks vajalike vahendite olemasolu.	
B.3.2 Lavastuse, filmi, seriaali vms kostüümide (sh jalanõude, peakatete, ehete, aksessuaaride) jooksev hooldus ning ettevalmistus	EstQF Level 5
Tegevusnäitajad 1. Selgitab välja hooldust ja parandamist vajavad kostüümid; täpsustab näitlejaga kostüümi hooldusvajaduse; planeerib hoolduse ja parandustööde aja vastavalt võimalustele ja vajadustele, arvestades mh mängukava/võttegraafikut; hindab kostüümi parandamise või asendamise vajadust. 2. Valib hooldamisviisi, arvestades mh publiku kaugust lavast; valmistab kostüümid või muud esemed hoolduseks ette vastavalt juhistele; valib kostüümi hoolduseks sobiva meetodi ja vahendi vastavalt kokkuleppele/juhistele; täiendab/parandab hooldusjuhiseid vastavalt kostüümide eripärale ja reaktsioonile hooldusprotsessis; korraldab hoolduse. 3. Sorteerib ja komplekteerib kostüümid hooldusjärgselt vastavalt kokkulepitud süsteemile ja lavastuse kostüümide passile; paneb eemaldatud detailid külge, taastades kostüümi algoleku; teeb ettepanekuid optimaalsemate kinnitusmeetodite kasutuselevõtuks; kontrollib komplektide vastavust passile, vajadusel lisab riskasutuses olevad kostüümielemendid.	
B.3.3 Lavastuse kostüümide passi koostamine	EstQF Level 5
Tegevusnäitajad 1. Koostab osatäitjate nimekirja põhjal kostüümide detailsed kirjeldused ja kõikide kostüümielementide täieliku nimekirja vastavalt organisatsiooni tavale või kokkuleppele, et tagada etenduse/võtte sujuv kostüümialane teenindamine; paneb kirja vajaliku etenduse/võtte puudutava üldinfo; paneb kirja hooldusjuhised ning riskasutuses olevad kostüümi osad; dokumenteerib osatäitjate muutused lavastuse passis. 2. Kirjutab detailsed juhised kostümeerimiseks ja kostüümide vahetuste tegemiseks (k.a märgusõnad vm märgid, elementide selga panemise järjekorra, koht ja abistavad tegevused), loetleb abistavad töövahendid; märgib ära erikohtlemist vajavad kostüümid ja kostüümi elemendid; kirjeldab kõik lavastuse spetsiifikast tulenevad lisaülesanded. 3. Pildistab lavastuse kostüümide elemendid, tervikkostüümid, kostüümide vahetuse asetused jm etenduse/võtte kostüümialaseks teenindamiseks vajaliku vastavalt organisatsiooni tavale või kokkuleppele.	
B.3.4 Etenduse/võtte teenindamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad 1. Kontrollib kostüümide valmisolekut etenduseks/võtteks, vajadusel teeb täiendava hoolduse; viib täielikult komplekteeritud kostüümi osatäitjale või teise kokkulepitud kohta. 2. Viib läbi kostüümivahetused vastavalt varasemalt kokku lepitule ja lavastuse passile. 3. Viib etenduse/võtte ajal lava läheduses, on kättesaadav ja valmis lahendama ette tulevaid ootamatusi; hoiab tööks vajalikud abivahendid läheduses ja käepärased; lahendab ootamatud olukorrad kiiresti ja loovalt. 4. Kogub pärast etenduse/võtte kostüümid kokku ja viib repertuaarilattu; eraldab hooldust ja/või parandamist vajavad esemed; vastavalt lavastuse arengule teeb parandused/täiendused lavastuse passi. 5. Pakib väljasõiduetenduseks vajalikud kostüümid ja abivahendid, tagades kostüümide turvalise ja kvaliteetse hoidmise transpordil; tagab väljasõiduetendusel statsionaarilaadse olukorra, sh sõlmib vajalikud kokkulepped lavastusmeeskonna ja osatäitjatega.	
B.3.5 Kostüümide ladustamine	EstQF Level 5
Tegevusnäitajad 1. Dekomplekteerib ja jaotab esemegruppidesse repertuaarist kustutatud lavastuse või lõpetatud filmi/seriaali vm kostüümid; tuvastab hooldust ja/või parandust vajavad esemed ning korraldab nende puhastuse/paranduse.	

2. Koostab säilitamisele ja tagastamisele kuuluvate esemete nimekirja; märgistab säilitamisele ja tagastamisele kuuluvad esemed vastavalt kehtivale korrale.
3. Korraldab säilitamisele ja tagastamisele kuuluvate esemete jõudmise lattu; korraldab kostüümielementide ladustamise, arvestades organisatsioonis kasutatavat ladustamise süsteemi ja korda.

B.3.6 Etendusteenistuse kostüümiala sujuva toimimise tagamine, koostöö koordineerimine

EstQF Level 5

Tegevusnäitajad

1. Sõlmib lavastusmeeskonnaga lavastuse kostüümialast teenindust puudutavad kokkulepped, nt kostüümivahetuste asukohtade ettevalmistus, liikumine etenduse/võtte ajal, ohutus; jälgib kokkulepete täitmist.
2. Selgitab välja väljasõiduetenduse detailid; koostab väljasõiduetenduse kostüümialase raideri; korraldab väljasõiduks vajalike kostüümide ja etenduse/võtte teenindamiseks vajalike abivahendite pakkimise, tagades vajaliku pakkimisinventari õigeaegse olemasolu; komplekteerib väljasõiduetenduse kostüümialase meeskonna.
3. Hoiab end kursis kostüümide olemas- ja korrasoleku tagamiseks vajaliku infoga kogu kostüümi(de) kasutamise perioodi jooksul; probleemide tekkimisel teavitab vajalikke osapooli, võimalusel lahendab probleemi; sõlmib etendustegevusega seotud meeskonnaga kostüümialast teenindust puudutavaid kokkuleppeid.

OPTIONAL COMPETENCES

Kutse taotlemisel võib lisaks tõendada valitava kompetentsi B.3.7.

B.3.7 Designing and assembling costume sets for new productions/films

EstQF Level 5

Tegevusnäitajad

1. Tutvub kostüümikavanditega ja/või kunstniku esitatud materjalidega; valib nendest lähtuvalt sobivaid kostüüme ja kostüümielemente, kasutades teadmisi kostüümialaloost, stiilist ja stilistikast ning arvestades näitlejate mõõte (antropomeetria) ja hinnates ümbertegemise või kohandamise võimalusi.
2. Osaleb kostüümiproovides; aitab proove läbi viia; arvestab rõivaetiketiga; märgib muudatusvajadused kostüümil, korraldab parendusi vajavate esemete viimise töökodadesse; märgistab kostüümiks välja valitud esemed ning tagastab mitesobivad esemed lattu.
3. Paneb tervikkomplekti kokku ja kooskõlastab selle kunstnikuga; puuduolevate kostüümielementide korral teavitab juhti, võimalusel lahendab probleemi, kooskõlastades võimaliku lahenduse kunstnikuga.

Part C GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations

1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	19-05112024-3.2/2k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Katarina Klett, Eesti Kinoliit Piret Tang, Eesti Draamateater Liina Unt, Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia Eve Valme, Eesti Filmikunstnike Ühing Kadri Varblane, Eesti Draamateater Klarika Verliin, Rahvusooper Estonia
3. Occupational qualification standard approved by:	Culture
4. No. of decision of Sectoral Council	34
5. Date of decision of Sectoral Council	05.11.2024
6. Occupational qualification standard valid until	04.11.2029
7. Occupational qualification standard version no.	2

8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	3435 Other Artistic and Cultural Associate Professionals
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	5
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	Key Costumer, EstQF Level 5
English:	key costumer, head costumer
C.3 Annexes	
Lisa 1 Digital competences - Self-assessment grid	